

Bestuurskamer

Aan de organisaties betrokken bij
het Productschap Margarine, Vetten en Oliën

Den Haag: 1 april 2008
Ons kenmerk: 08.02627/rcg/oab
Bijlage(n): 1
Toestelnummer: 070 3 499 542
E-mail: r.gilhuijs@ser.nl
Betreft: Vierjaarlijkse beoordeling representativiteit organisatorisch draagvlak Productschap
Margarine, Vetten en Oliën

Geachte heer/mevrouw,

De Bestuurskamer van de Sociaal-Economische Raad heeft onlangs de representativiteit van het organisatorisch draagvlak van het Productschap Margarine, Vetten en Oliën beoordeeld. De beoordeling, die is uitgebracht aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, treft u bijgaand aan.

Met vriendelijke groet,

mr. D.B. Modderman
secretaris

Bestuurskamer

Vierjaarlijkse beoordeling representativiteit van het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën

1. Inleiding

Artikel 5 van het Besluit advisering representativiteit bedrijfslichamen schrijft voor dat de beoordeling van de representativiteit van het organisatorische draagvlak van een bedrijfslichaam in elk geval geschiedt, voortgaand aan de instelling en vervolgens telkens na het verstrijken van een periode van vier jaar. Na de instelling van het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën per 31 december 2003 zijn inmiddels vier jaar verstreken, zodat een hernieuwde beoordeling van het organisatorisch draagvlak dient plaats te vinden.

2. Korte schets van het productieschap

Het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën verenigt de ondernemers en werknemers in de oliën- en vettensector. Deze sector kenmerkt zich doordat daarin oliën en vetten worden bereid of bewerkt, alsmede worden verwerkt tot producten welke tot menselijk voedsel kunnen dienen. Voorts omvat de sector de handel in oliën, vetten en in het buitenland geteelde oliehoudende zaden of vruchten. De keten kent een plantaardige en een dierlijke component.

Het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën profileert zich als ketenorganisatie en intermediair tussen de aangesloten ondernemingen en externe shareholders. Het biedt als zodanig een platform voor overleg, meningsvorming en afstemming binnen de keten. Ook voert het overleg met de overheid, wetenschap en maatschappelijke organisaties. Het productieschap kent vier doelstellingen, te weten:

- het stimuleren van de afzet van de sector;
- het versterken van de concurrentiepositie van de sector;
- het bevorderen van maatschappelijk verantwoord ondernemen in de sector;
- het ondersteunen van de rol van de factor arbeid.

Aandachtsgebieden waar het productieschap zich op richt zijn voeding en gezondheid, kwaliteit en voedselveiligheid, diervoedselveiligheid, duurzaamheid, biobrandstoffen, biotechnologie, sociale aanpakgelegenheden, handelspolitiek, veterinaire aanpakgelegenheden en marktontwikkelingen.

Het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën kent geen commissies ex artikel 88a Wet op de bedrijfsorganisatie.

Aan ondernemerszijde kent het Productschap Margarine, Vetten en Oliën de volgende benoemingsgerechtigde organisaties:

- Bond van Nederlandse Margarine Fabrikanten;
- Centrale Vereniging voor de Coöperatieve Industrie;
- Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie;
- Netherlands Oils, Fats and Oilseeds Trade Association;
- Vereniging Centraal Bureau Levensmiddelenhandel;
- Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie;
- Vereniging van Nederlandse Destroctoren;
- Vereniging van Nederlandse Fabrikanten van Eetbare Oliën en Vetten;
- Vereniging Verwerkers Slachtblijproducten.

Aan werknemerszijde betreft het de volgende organisaties:

- CNV BedrijvenBond;
- CNV Dienstenbond;
- De Unie;
- FNV Bondgenoten.

3. Beoordelingskader

Aan ondernemerszijde gelden de volgende kwantitatieve criteria. Voor de bepaling van de sociaal-economische grootte komen volgens artikel 9 van de Verordening representativiteit als maatstaf in aanmerking:

- het aantal ondernemers;
- de omzet van de ondernemingen;
- het totale aantal personen werkzaam in deze ondernemingen;
- zo nodig kunnen voorts als maatstaf in aanmerking worden genomen:
 - het aantal zelfstandige ondernemingen of vestigingspunten;
 - de betaalde lonen;
 - of de verwerkte hoeveelheid grondstof.

Als voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging aan ondernemerszijde wordt ingevolge artikel 5 van het Besluit advisering representativiteit bedrijfslichamen aangemerkt:

- een of meer ondernemersorganisaties die ten minste 55 procent vertegenwoordigen van alle ondernemers binnen de werkingsfeer van het bedrijfslichaam, berekend aan de hand van één van de bovengenoemde maatstaven;
- een of meer ondernemersorganisaties die meer dan 50 procent vertegenwoordigen van alle ondernemers binnen de werkingsfeer van het bedrijfslichaam, berekend aan de hand van twee van de bovengenoemde maatstaven.

Als voldoende representatieve organisatorische vertegenwoordiging aan werknemerszijde wordt aangemerkt:

- een of meer werknemersorganisaties die ingevolge de Verordening representativiteit organisaties als (kwantitatief) representatief zijn te beschouwen;

- indien een of meer andere als representatief te beschouwen werknemersorganisaties bezwaar maken, worden de hierboven bedoelde werknemersorganisaties slechts als voldoende representatieve vertegenwoordiging aangemerkt als zij gezamenlijk meer leden binnen de werkingsfeer van dat bedrijfslichaam hebben dan die andere organisaties gezamenlijk.

Bij de totstandkoming van het instellingsbesluit van het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën is vastgesteld dat de onder 2. genoemde dragende organisaties aan werknemerszijde als (kwalitatief) representatief zijn te beschouwen. Daarin heeft zich geen wijziging voorgedaan. Aangezien er voorts ook geen bezwaren bekend zijn van werknemersorganisaties, kan worden volstaan met een oordeel over de representativiteit aan ondernemerszijde.

4. Warborgen

Het proces van gegevensverzameling is uitgevoerd door het secretariaat van het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën, waarbij gegevens aangeleverd zijn door de organisaties die beschikken over benoemingsrechten voor het bestuur van het productieschap. Het is hierbij van belang dat een externe accountant een verklaring opstelt. Deze verklaring bevat een beschrijving van het ingestelde onderzoek, de bevindingen en de daaruit te trekken conclusies. Als alternatief of aanvulling hierop is het ook mogelijk een gerenommeerd onderzoeksbureau in te schakelen of direct te putten uit objectieve statistische bronnen, bijvoorbeeld afkomstig van het CBS.

Nast gegevens over de organisaties die beschikken over benoemingsrechten, dient ook een inschatting gemaakt te worden van bijvoorbeeld de totale omzet van alle ondernemingen die vallen binnen de werkingsfeer van het schap. Hiertoe kan ook een opdracht gegeven worden voor het in kaart brengen van de gehele markt of kan uit objectieve, statistische bronnen geput worden.

Door het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën is een verklaring overgelegd van de accountant die het onderzoek van het Productieschap Margarine, Vetten en Oliën heeft gecontroleerd.

5. Representativiteitsgegevens

Het productieschap kent op grond van het instellingsbesluit een zesttal geledingen. Het betreft:

- a. de oliëfabricage, de oliëraffinaderij, de spijsolie- en de hardingsindustrie;
- b. de margarine-industrie;
- c. de industrie van dierlijke vetten;
- d. de be- en verwerking van oliën en vetten, anders dan tot menselijk voedsel;
- e. de groothandel en de werkzaamheid van tussenpersonen in oliën en vetten, olie-zaden en margarine;
- f. de detailhandel in margarine, spijsvetten en oliën en de slagerij.

Ten aanzien van de onder d. vermelde geleding wordt opgemerkt dat, voor zover de ondernemingen in deze geleding (de technische sector) niet tevens de import, export of groothandel in MVO-producten uitoefenen, het hier geen bedrijfsgenoten betreft. Deze ondernemingen zijn al sinds de oprichting van het productieschap in 1954 in het bestuur

vertegenwoordigd, omdat zij voor hun grondstoffenvoorziening zijn aangewezen op onder het productschap ressorterende ondernemingen en daardoor bij het beleid van het productschap zijn betrokken.

Evenals bij eerdere onderzoeken naar het organisatorisch draagvlak, waaronder het onderzoek ten tijde van de herinstelling van het productschap in 2003, is deze geleding derhalve buiten het onderzoek gehouden.

Van de overige 5 geledingen is de representativiteit per geleding berekend.

Ad a. oliefabricage, de olieraffinaderij, de spijsolie- en de hardingsindustrie

De georganiseerde ondernemingen in deze geleding zijn aangesloten bij de ondernemersorganisatie Vereniging van Nederlandse Fabrikanten van Eetbare Oliën en Vetten (VERNOF). Voor het berekenen van de representativiteit is gebruik gemaakt van het criterium omzet, uitgedrukt in de hoeveelheid geproduceerde bewerkte geraffineerd en geraffineerd/geharde (spijs)-oliën en vetten in het peiljaar 2006.

Oliefabricage, de olieraffinaderij, de spijsolie- en de hardingsindustrie

Maatstaf omzet (uitgedrukt in tonnages) in 2006	
VERNOF	3.701.000 ton
Totaal van de geleding	3.707.000 ton
Representativiteit in hele procenten	99 %

Tabel 1

Ad b. margarine-industrie

In deze geleding is de Bond van Nederlandse Margarinefabrikanten (BNMF) de dragende ondernemersorganisatie. Voor het berekenen van de representativiteit is voor deze geleding gebruik gemaakt van het criterium omzet, uitgedrukt in de hoeveelheid geproduceerde smeerbare vetproducten in het peiljaar 2006.

Margarine-industrie

Maatstaf omzet (uitgedrukt in tonnages) in 2006	
BNMF	404.000 ton
Totaal van de geleding	405.000 ton
Representativiteit in hele procenten	99 %

Tabel 2

Ad c. Industrie van dierlijke vetten

Het gaat in deze geleding om de smelters van dierlijke vetten, vertegenwoordigd door de Vereniging Verwerkers Slachtbijproducten (VVS) en om de destructoren als vetproducenten, vertegenwoordigd door de Vereniging van Nederlandse Destructoren (VND). Voor het berekenen van de representativiteit is voor deze geleding gebruik gemaakt van het criterium omzet, uitgedrukt in de hoeveelheid gesmolten dierlijke vetten in het peiljaar 2006.

Industrie van dierlijke vetten

Maatstaf omzet (uitgedrukt in tonnages) in 2006	
VVS	144.000 ton
VND	41.000 ton
Totaal van de geleding	197.000 ton
Representativiteit in hele procenten	94 %

Tabel 3

Ad e. de groothandel en de werkzaamheid van tussenpersonen in oliën en vetten, oliezuuren en margarine

In deze geleiding is de Nederlands Oils, Fats and Oilseeds Trade Association (Nofota) de dragende organisatie. Het gaat in deze geleiding met name om het goederenverkeer met derde landen. Daarom is voor de berekening van de representativiteit gebruik gemaakt van het criterium omzet uitgedrukt in de hoeveelheid ingevoerde MVO-producten en de hoeveelheid uitgevoerde MVO-producten in het peiljaar 2006.

De groothandel en de werkzaamheid van tussenpersonen in oliën en vetten, oliezuuren en margarine

Maatstaf : omzet (uitgedrukt in tonnages) in 2006			
	Favoriet	Ulfavoriet	Totaal
Nofota	8.075.000 ton	4.511.000 ton	12.586.000 ton
Totaal Nederlandse internationale handel	9.042.000 ton	5.109.000 ton	14.151.000 ton
Representativiteit in hele procenten			89 %

Tabel 4

Ad f. de detailhandel in margarine, spijsvetten en oliën en de slagerij

De producten die via de detailhandel hun weg vinden naar de consument zijn margarines, halvarines, frituurvetten en overige bak- en braadproducten. De detailhandel kan worden onderverdeeld in de supermarkten en de speciaalzaken. Hoewel er geen harde cijfers voorhanden zijn, wordt het marktaandeel van de speciaalzaken op slechts enkele procenten ingeschat. Het marktaandeel van de supermarkten voor deze producten bedraagt daarmee zo'n 98 %. Voorts is de detailhandel via speciaalzaken zeer versnipperd, omdat het in nagenoeg alle gevallen gaat om de verkoop van MVO-producten als bijproduct bij andere hoofdproducten. Het gaat daarbij om zeer geringe hoeveelheden. Om die reden zijn de speciaalzaken niet meegenomen in de tellingen van het aantal ondernemingen. Bij de berekening van de representativiteit in de geleiding detailhandel is daarom alleen uitgegaan van de detailhandel via supermarkten. Ten aanzien van deze geleiding is de Vereniging Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) de dragende organisatie.

Voor de berekening van de representativiteit is gebruik gemaakt van het criterium aantal vestigingen.

De detailhandel in margarine, spijsvetten en oliën en de slagerij

Maatstaf : aantal vestigingen in 2006	
CBL	4500
Totaal van de geleiding	5800
Representativiteit in hele procenten	77 %

Tabel 5

6. Oordeel

De Bestuurskamer is van oordeel dat het organisatorische draagvlak van het Productschap Margarine, Vetten en Oliën, zoals verenigd in de dragende organisaties, voldoet aan de criteria, zoals opgenomen in de Verordening representativiteit en het Besluit advisering representativiteit bedrijfslichamen.

28 maart 2008